

nün hilafına benim söylediklerimin bir şeye taalluk ettiğini gösteriyor. Acaba neye? Her kim yazılanları ta-kipten hoşlanıyorsa İbrahim Tüzer'in tespitlerinden, kendine göre keşiflere açılacaktır. Yine de bu kitabı okuduğunuzda bir sırrı çözmüş olmanın sevincine kavuşmanız bahis konusu değildir."

Eseri okuyunca İsmet Özel'in söylediklerinin bir "sahicilik arayışı-na" taalluk ettiğini görüyoruz. Bu "sahicilik arayışı"nda şairin, ilk şiirinden son şiirine kadar insanı yani beşeriyeti anlamaya çalışırken kullandığı metodu da ortaya koyuyor Tüzer. Bu metodun adı empatidir. Özel, beşeriyeti kavramaya, anlamlandırmaya çalışırken kendi ben'ini ortaya süren bir şairdir. Bir anlamda meseleyi kendi nefsinde yaşayarak bir hükme bağlamaktadır.

Şiir çözümlerinde araştırmacıların karşılaştığı en önemli problem yöntem problemidir. Bazı şiirler bugüne kadar kullanılan yöntemlerle kendilerini ele vermez. İsmet Özel'in şiiri de kendini kolay ele veren şiirlerden değildir. Nitekim İbrahim Tüzer, eserinin "sözün özeti" bölümün-

de Özel'in şiirine ait birtakım hususiyetlere değindikten sonra bu konuya işaret ederek; "Özel'in şiir metinlerine alışılacalmış bir tarzda bakmak ve onları klasik şiir çözümleme yöntemleri ile tahlil etmek, çoğu zaman istenilen sonuca ulaşmayacaktır. Modern şiir üzerine düşünme biçimleri geliştikçe, İsmet Özel'in şiirleri de daha net anlamlandırma imkânı bulmuş olacaktır." demektedir. Yazar, bu çalışmasında modern ses bilimi yöntemleri dâhil birçok yeni yöntemi başarıyla kullanmıştır. Eser, modern yöntemlerin uygulanmasına bir örnek teşkil etmek bakımından da önemlidir.

Tüzer, çalışmayı yaparken İsmet Özel ile uzun soluklu söyleşiler yapmış, Özel'in görüşleriyle kendi görüşlerini karşılaştırma imkânı bulmuştur. İsmet Özel'in şiirini ve düşüncesini besleyen kaynaklardan, şiirinin karakteristiğine, ses yapısına kadar birçok konuyu ehliyetli bir şekilde ele alıp incelemiş olan bu eser, İsmet Özel'i okuma kılavuzu olarak kullanılması gereken bir eserdir.

*Bahtiyar Aslan**

Millî Mecmua Sistemik İndeks**

Türkler, tarihlerinde büyük sanat ve edebiyat hareketleri meydana getirmiş bir millettir. Yaklaşık 27 asırlık edebiyat macerasına imza atmış olan bu milletin eserlerinin pek çoğunun kayıt altında olmadığını söylersek yanlış olmaz. Matbaanın keşfinden önce el yazması ile meyda-

na getirilen eserlerin yeterince çoğaltılmadığını mazeret gösterecek olursak, sayıları az olan bu eserlerin korunması da zordu diyebiliriz. Ancak mazisi bu kadar sağlam olan bu millet, eserlerini gerektiği şekilde korumuş, eserlerinin sistemik analizlerini yapmış ve edebiyat nazariyesi

* Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

** Nuran Özlük, *Millî Mecmua Sistemik İndeks*, 3F Yayınları, İstanbul, 2008, 172 s.

konusunda tarihine ışık tutacak çalışmalarına imza atmış olmalıydı.

Matbaanın keşfinden sonra yazılan eserler çok daha fazla kopyaya sahip olma şansını yakaladı. Ayrıca matbaanın icadından sonra gazete ve dergiler de yayın hayatına geçti. Farklı sahalardaki eserlerin tefrikaları gazete ve dergilerde görülmeye başlandı. Modern dünyada okuyucunun sanatla buluştuğu ve gerçek sanat eserinin tespitine katkılarda bulunduğu mecralardan biri de dergiler oldu. Dergilerin Osmanlı İmparatorluğu'na girişi Tanzimat sonrasına rastlar. Osmanlı'da dergiler Ahmet Hamdi Tanpınar'ın da dediği gibi bir mektep hüviyetinde tezahür etmiştir.

Bir mektep özelliğinde olan dergilerden biri de *Millî Mecmua*'dır. Derginin yayın ilkesini Yahya Saim (Ozanoglu) "Edebiyata Dair Bir Münakaşa" isimli yazısında bakın nasıl açıklıyor: "Mecmuamızın takip edeceği mesleğe gelince o ancak faziletin açtığı yol üzerinde medeni milletlerin eserine ikfa ederek yürüyecek ve mefkûreci gençliği ifadesi olmaya çalışacaktır." Bu yazıdan da anlaşıldığı üzere *Millî Mecmua*, "hür tefekkürün kalesi" olmaya aday olmaktadır.

Millî Mecmua, Cumhuriyet'in ilanından iki gün sonra yayımlanmaya başlamıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki kültürel hayatı ve fikir dünyasını cumhuriyetle doğan *Millî Mecmua*'da bulmaktayız. Bu yıllarda hararetle tartışılan fikirlerden biri de Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasında önemli bir rolü olan milliyetçiliktir. *Millî Mecmua*'da milliyetçilik siyasi bir prensiptir. *Millî Mecmua* yazarlarının "Edebiyatta Millî Ruh", "Millî Hayata Dair", "Asrileşmek ve Millîleşmek", "Millî İrfanın

Membaları" gibi pek çok yazıyı kaleme aldıklarını görüyoruz.

Millî Mecmua, hem fikir ve sanat, hem de iktisadî ve fennî alanlarda eser veren akademisyenlerin yazılarına sayfalarını açmıştır. Bu yazar kadrosunda yer alan birkaç muharriri zikrederim: Mustafa Şekip (Tunç): Darü'l-Fünûn Ruhiyat Muallimi, Mehmet Emin (Erişilgil): Darü'l-Fünûn Felsefe Tarihi Muallimi, M. Fuad (Köprülü): Darü'l-Fünûn Türk Edebiyatı Müderrisi, Hasan Âli (Yücel): İstanbul Lisesi Muallimi, Halide Nusret (Zorlutuna), Peyami Safa, Selahattin Enis, Cumhuriyet devrinin diğer bir kadın yazarı olan Safiye Erol.

Dergilerin sayfaları arasında tezahür eden fikrî, fennî ve edebî hayat, araştırmacılar için zengin bir sahadır. Araştırmacıların işlerini kolaylaştıracak olan eserler ise dergiler için hazırlanmış sistematik indeks çalışmalarıdır. Yukarıda çeşitli yönleriyle ele aldığımız *Millî Mecmua* hakkındaki bilgilere kolaylıkla ulaştığımız sistematik indeks çalışması 3F Yayınevi tarafından 2008 yılında basılan *Millî Mecmua Sistematik İndeks* adlı çalışmadır. Nuran Özlük'ün hazırladığı bu eserde her sayı, kendi içinde yazar ismine göre alfabetik sıralanmıştır. *Millî Mecmua* için hazırlanmış olan bu indeksle devrinin aynası olan dergideki çalışmalar kayıt altına almıştır. Çeşitli dönemlerde yayımlanan önemli dergiler için bu tür indeks çalışmaları yapmak edebiyat ve kültür tarihimizi aydınlatmak açısından çok faydalı olacaktır.

Popüler eserlerin yoğunlukta olduğu yayın dünyasında *Millî Mecmua Sistematik İndeks* gibi akademik bir eseri yayına hazırlayan Nuran Özlük'ün bu sayede ilmi hayatımıza sağladığı fayda dikkate şayandır.

Numan Ayhan Önder